

ljerka mifka

parabola o ljubavi

Prestati biti voljen, znači postati nevidljiv. Između nas i smrti, ponekad se nalazi samo gustoća jednog jedinog bića. Ako nas liše tog bića, preostaje tek smrt.

Marguerite Yourcenar

**marguerite
yourcenar**

groznica

(Bilješke)

Dok si odsutan tvoj se lik raspruje tako da ispunja svemir.
Prelaziš u fluidno stanje koje pripada svjetu sjena. Kad si prisutan on se zgusijava; postižeš gustoću najtežih metala, iridijuma, žive. Umirem od te težine kad mi pada na srce.

Samoča... Ja ne vjerujem kao što oni vjeruju, ne živim kao što oni žive, ne volim kao što oni vole... Umrjet ću kao što oni umiru.

U avionu pored tebe, ne plašim se opasnosti. Umire se jedino sam.

Nema nesreće ljubavi: posjedujemo samo ono što ne posjedujemo.
Nema sreće ljubavi: ono što posjedujemo, ne posjedujemo više.

Nemam se čega bojati. Dodirnula sam dno. Ne mogu pasti niže od tvog srca.

Mogu se promjeniti: moja se sredina ne mijenja. Svaki se lik može upisati unutar kruga.

Ne bojim se sjena. Živi su strašni samo stoga što posjeduju tijelo.

Ljubav je kazna. Kažnjeni smo što nismo mogli ostati sami.

**Prijevod: MIRNA CVITAN
LJERKA MIFKA**

sustići i pobijediti. Pa ipak izvan tijela nijegov je ples besmrtni i ne služi ljubavi: to je Fedon iz legende, besmrtni Fedon, za kojeg su otukcici srca nevažni, jer mu je prevaga duha u Mudrosti. Drugi Fedon, smrtni Fedon oblikuje uvijek novu svježinu i patnju ljubavi, njegova je prevaga u smrti i zato poznaje ludo kucanje srca, poznaje gustoću drugog bića, što ga bar na trenutak odvaja od hladne vladavine Smrti. Između legendi i naše sudsbine ponovo se isprečava čistoća i čistina neba.

Možda se kroz naša tijela provlači uvijek ista ljubav, da bi se samo u jednom razbuktao do kraja, i potom u njemu sabrala sve rane koje su joj put učinile blijavstvom. U tom bi slučaju Fedon podjednako dolazio s početka i s kraja svijeta, a pitanje koje bi mogao postaviti bilo bi pitanje o Nesreći, a ne Patnji. Patnja se neprestano ispunja u svakom pojedinačnom tijelu, dok se Nesreća nadniva čak i nad vremenom mrtvih.

Patnja produžava gustoću drugog, voljenog tijela, ona se uzdiže i raste zajedno s tim tijelom, kao čvrsta opna između nas i smrti, dok Nesreća promatra obje strane. Za nju gustoća voljenog bića nije nikakva granica, ona je poput nesagledivog hodnika koji nas nikad ne privodi svojem svršetku. Patnja je naš suputnik samo s jedne strane i u tome je njezina ikonačnost i smrtnost. Fedonov je pak ples dvostruko besmrtni: ispunjen nad grobovima prijatelja, nastavlja njihovu smrt u neshvatljivoj brzini plesa, tako da ih oslobađa smrti; dodir njegovih stopala na zemlji neprestano očrtava istu mitološku scenu. U ljubavnom grču što ga pozna njegov korak živi prelaze u hladnu vječnost, a mrtvi u živo tijeko vremena. Zato su ljubavnici podjednako daleko i od živih i od mrtvih. Fedon je posrednik u ljubavi, u času kad njegova oba stopala dodiruju zemlju, a među njima se širi bezdan, koji samo krv živih može povezati u jedinstven i cjeloviti korak.

Provlačeći legendarni ples kroz stoljeća M. Yourcenar inžistira na strašnoj punoci i volumenu čulnosti, zaustavljajući sliku koja se prorusi kroz sva vremena: netaknuta, čista u svom plamtećem srcu. S jednom nogom Fedon dodiruje zemlju, budeći radost živih, a već u sljedećem trenutku pripada carstvu sjena. U ponoru između dva dodira zemlje, Fedonova je Nesreća, a Patnja je zbir svih konaka što ih je tokom vremena učinio. U onom trenutku Plesa kad su mu oba stopala odvojena od zemlje i kad je ne dotiču, Nesreća je najčišća, jer je nikakva Patnja ne omeđuje. Između stopala dodiruju se Mudrost i Plijesak. Približimo se ovim simbolima: i mudrost i plijesak posjeduju svoj finalitet, mudrost u spoznavanju dubine, plijesak u spoznavanju širine, oboje su ikomačni ali ih gustoća voljenog bića razmeđuju, oslobađajući mudrost granice u dubinu, plijeska u širinu. Ljubavni grč oslobađa ova ta prostora pripadajući do kraja prvoj strani, kao krv vremena, dosežući drugu, na kojoj sjena bezvremenog poljupca završava korak.

Pitanje koje nam se odmah nameće jest kako M. Yourcenar sažima prostor patnje i nesreće. Možda odgovor leži u nedovršenoj Fedonovoj paraboli u kojoj svaki dah ispunjava jedan korak k bezvremenom Nesreći što se prostire s obje strane svijeta. Emociju, dovedenu do rubova svoje prijemljivosti, uspravlja poput kamena, riječ više ne može pokrenuti. U tim prostorima vrhovne nepomičnosti, najveće brzine smrti što je poznaje ljudsko srce, ispunjuje se ljubav kao ikonačna granica ponesenosti jednog bića drugim bićem. Njihova se (u budućnosti sledena srcu) griju na tako oskudnom plamenu, koji stremi visini. Možda upravo zbog te suženosti i koncentracije dviju krvki (vremenske i vamvremenske) djelo M. Yourcenar posjeduje toliku čvrstocu. Polkoriti se i izdržati tu čvrstocu znači istodobno nadići svojim duhom Petnju i zauvijek prebitati u Nesreći. U visini koju očrtava Fedonov ples, metafizičke i moralne vrijednosti ističu se sa više snage i jačine, jer tako su oslobođene ludog kucanja srca, ostaju uvijek vezane uz njegovo prisustvo.

1 FEUX, Plom 1968.